

Høringsinnspill til Statsbudsjettet 2023 (kapitler fordelt til utdannings- og forskningskomiteen) Prop. 1 S (2022-2023), Innst. 12 S (2022-2023)

Regjeringen og kunnskapsministeren fortsetter å stramme inn i økonomi og regelverk for skolene som driver etter privatskoleloven. Norske Fag- og Friskolers Landsforbund (NFFL) beklager at regjeringen ikke ser at mange av kuttene og innstramningene rammer skolene som drives på ideelt grunnlag. De ideelle skolene bidrar til at mer og flere favnes i det norske skole- og utdanningsystemet. Ideelle skoler utgjør ingen trussel mot offentlig skole eller mot samfunnet. De ideelle skolene utgjør et stort og viktig bidrag som settes på spill med den politikken som regjeringen nå fører. NFFL vil benytte anledningen til å nevne at det mangler en juridisk definisjon av ideell virksomhet. Vi håper Stortinget vil bidra til at dette kommer på plass og at dette gir grunnlag for å føre en politikk som sikrer ideell virksomhet, også ideelle skoler. Vi håper Stortinget også vil sikre at ideelle skoler ikke utraderes før en eventuell juridisk definisjon kommer på plass.

Kap. 228 Tilskudd til private skoler o.a.

Post 72 Diverse skoler som gir yrkesretta opplæring

Disse skolen er godkjent etter kap. 6A i privatskoleloven og det er foreslått å redusere driftstilskuddet til skolene til 65 prosent av tilskuddsgrunnlaget. Skolene opplever allerede i dag en tøff økonomisk situasjon med nedgang i driftstilskuddet for 2022 og med store økte utgifter. At skolene får mulighet til å ta økte skolepenger, flytter kostnaden over på elevene og bidrar til at færre får mulighet til å søke en kap.6A-skole. Blant kap.6A-skolene, representerer NFFL fire kunstskoler og Norsk Yrkesdykkerskole. Disse fem skolene utgjør viktige og unike læringsarenaer. Kutforslaget er i hovedsak begrunnet med at skolene ikke gir noen form for sluttkompetanse. Når det kommer til folkehøgskolene er det nettopp sett som en verdi at vi har noen opplæringsinstitusjoner som ikke nødvendigvis gir formell kompetanse. NFFLs medlemsskoler holder et høyt faglig nivå og kunstskolene er også ofte en vei videre til høyere utdanning innen kreative fag. Omtalen av kap.6A-skolene i forslaget til statsbudsjett, gir inntrykk av manglende kjennskap til skolene. NFFL vil gjerne invitere hele utdannings- og forskningskomiteen til å besøke Oslo Fotokunstscole som et eksempel på en 6A-skole før komiteen tar stilling til disse skolenes verdi som kunnskapsinstitusjoner.

NFFL ber om at Stortinget opprettholder driftstilskuddet på 75 prosent av tilskuddsgrunnlaget for å sikre kap.6A-skolene for framtida.

Støtte til kulturarvskolene fjernes for 2023

Regjeringen har i Hurdalsplattformen slått fast at de vil jobbe for en grunnfinansiering av de tre kulturarvskolene. En slik støtte er avgjørende for skolenes eksistens. Det ble vedtatt en midlertidig støtte i revidert budsjett for 2022, men i forslaget til statsbudsjett for 2023 er denne ikke videreført. NFFL opplever dette som en uansvarlig politikk ovenfor kulturarvskolene som nå fra år til år må vurdere om det er grunnlag for videre drift. Det er positivt at det er satt i gang et utredningsarbeid, men det haster å få på plass en grunnfinansiering av disse skolene.

NFFL ber om at den midlertidige støtten til kulturarvskolene som ble vedtatt i revidert budsjett for 2022, videreføres inntil det kommer på plass en fast grunnfinansiering av skolene.

Post 79 Toppidrett

Regjeringen foreslår at toppidrettstilskuddet reduseres med kr. 1,7 mill. for 2023 og det varsles at departementet fram mot neste statsbudsjett vil gjøre en vurdering av tilskuddet. Departementets argument for dette kuttet, er at de mener tilskuddet er dårlig begrunnet og at slike tilskudd undergraver tilliten til finansieringssystemet. Det siste punktet savner NFFL en begrunnelse for.

Kuttet regjeringen foreslår, fører til en krevende og uforutsigbar situasjon for skolene. Toppidrettstilskuddet er opprettet for at det skal være mulig å satse på toppidrett uten at dette går ut over videregående skolegang. Dette krever tilrettelegging. En toppidrettskarriere er ofte en kort karriere i et langt yrkesliv. Da er det viktig å ha fullført videregående opplæring for å kunne ha noe å falle tilbake på og ha mulighet til å ta høyere utdanning. Dette er ikke minst også viktig for de som ikke lykkes med en toppidrettssatsning. En toppidrettssatsning er ofte ressurskrevende, og toppidrettstilskuddet skal bidra til at det ikke er den enkeltes lommebok som skal avgjøre hvem som kan gjennomføre en slik satsning. Et kutt vil først og fremst gå ut over disse elevene.

NFFL ber om at toppidrettstilskuddet videreføres på dagens nivå og at denne typen tilskudd regelfestet for å sikre en større forutsigbarhet for skolene og elevene og for også å sikre tillit til finansieringssystemet.

Programkategori 07.40 Høyere yrkesfaglig utdanning

Kap. 241 Felles tiltak for fagskoler

Ifølge Hurdalsplattformen skal regjeringen jobbe for å få på plass et nasjonalt studentombud. Dette er et tiltak NFFL, Nasjonalt fagskoleråd og Organisasjon for Norske Fagskolestudenter (ONF) har jobbet for over lang tid. Departementet skriver i forslaget til statsbudsjett, at de har mottatt en rapport om situasjon og at de på bakgrunn av denne vil vurdere om det bør opprettes et nasjonalt studentombud. At regjeringen nå åpner for å revurdere et nasjonalt studentombud, mener NFFL er svært synd. Det er et viktig at alle studenter har tilgang på et kvalifisert ombud og samtidig er det krevende for hver enkelt fagskole å organisere dette. NFFL mener det er til studentenes beste om dette sikres med et nasjonalt ombud.

NFFL ber om at det settes av midler til et nasjonalt studentombud for fagskolene.

Kap. 240 Fagskoler

Departementet varsler i presentasjonen av statsbudsjettet at de med bakgrunn i evaluering og høringsinnspill vil vurdere endringer i finansieringssystemet for fagskolene. Deloitte gir i sin evaluering av finansieringssystemet en anbefaling om å legge kunstfagskolene inn i den ordinære tilskuddsmodellen for fagskolene. NFFL mener denne anbefalingen ikke tar hensyn til at noen fag skiller seg ut og trenger andre betingelser for å ivaretas. Da tilskuddsforvaltningen ble flyttet til fylkeskommunene, vedtok Stortinget å skjerme tilskuddet til en gruppe fagskoler. Årsaken til at kunstfagskolene ble skjermet, var at en bekymring for at kunstutdanninger ville bli nedprioritert i konkurranse med andre fagutdanninger som er mer direkte etterspurt av arbeidslivet. Kunstfagene har en egenverdi og kan derfor ikke være gjenstand for årlige prioriteringer ut fra skiftende lokale eller regionale kompetansebehov. Skolene har også et nasjonalt nedslagsfelt og er av nasjonal interesse. En kan ikke regne med at fylket hvor skolene er plassert, skal bære ansvaret for et nasjonalt tilbud innen kunstfag. Kunstfagskolene er også sårbare fordi de i hovedsak er små skoler og fordi de skiller seg fra andre fagskoler med opptaksprøver som et viktig opptakskrav. Hvis skolene skal inn i den ordinære finansieringsmodellen, kan dette svekke mulighetene til å sette tilstrekkelig

høye krav i opptaksprøvene fordi skolene får et press på seg for å ta opp så mange studenter som mulig.

Kunstfagskolene rekrutterer fra hele landet, ikke bare fra sin region. Skolene har lang erfaring med å løse unge voksne som sliter i livet. Med dette faget får de en mestring som gjør at de ikke blir værende utenfor samfunnet og havner som langvarig Nav-klient. Skolene har fokus på at studentene skal konsentrere seg om faget som betyr så mye for studentene. Mange kunstsoler avskriver skolepenger for de som har dårlig råd.

Får skoleslaget en svekket tilskuddsordning og legges inn under ordinær tilskuddsmodell, går dette utover de som sliter økonomisk fordi det må strammes vesentlig inn i budsjettet. Sist dette var gjort ble det tilfeldig hvilke fylke/region som prioriterte dette gamle og viktige felleskulturfaget. Det ble nedprioritert så dramatisk at Departementet måtte gripe inn ellers hadde flere skoler forsvunnet. Dette er gamle tradisjonsrike skoler som i 50-60 år har humanistiske ideelle formål uten kommersielt fokus.

Kunstfagskolene er et tilbud som de offentlige skolene ikke tilbyr. Det er et tilbud som styrker felleskulturen i hele landet, det må ikke bli et tilbud kun til de som kan betale for seg med skyhøye skolepenger. Skolene bygger kulturnasjonen Norge.

NFFL ber om at Stortinget sikrer at det blir utredet en alternativ finansieringsmodell som kan ivareta kunstfagskolene innenfor finansieringssystemet for fagskoler.